

XI. 5877 - 100/1939-40 - 1939. XII. 19. teteles-egyhangu
5972 - 195/1939-40 - 1940. IV. 10. történeti egyhangu
6458 - 18/1940-41 - 1940. II. 26. vegyes. egyhangu

kegyedre 1918. évvilás 26. református

Avatási iktató: 102/1940-41.

jogi: "cum laude."

A DEBRECENI M. KIR. TISZA ISTVAN TUDOMÁNYI GYŰJTEMÉNY
JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KARA.

94.

1940 / 1941. szám.

Érk: 1940 évi zeptember hó 26-n.

Előirat: _____

drb. melléklet, Utóirat: _____

Bírálatra kiadom:

Dr. Thovát's Andor és

Dr. Bauer József

professzor uraknak.

Debrecen, 1940. szeptember hó 26-án.

- Győző Endre kard
f. i. degen.

Csetogasoni

csapás

Kovács

A HONVÉDELEMRŐL SZÓLÓ
1939: II. t. c. BÜNTETŐ
RENDELKEZÉSEI.

KOCSIS ÁRPÁD
jogszigorló.

72408

A lassan fájó multtá váló trianoni guzsbakötöttség gémberedett zsibadtságából feléledő magyar nemzet az élni-akarás több jelét adja a törvényhozás terén is.

Bledben / 1938 / elismert fegyverkezési egyenjoguságu, melynek kényszerítés-szerű kimunkálása a kormány előrelátó és a körülményekhez mértén erőteljes politikájának jólmegérdemelt gyümölcse, lehetővé tette a magyarságnak Trianon rákényszerített céljait megvalósító, korszerű hadsereg felszerelését és általában a nemzet nyílt, békés-szándéku de harcias szellemben való nevelésének a megindítását.

A köröskörül totális háborúra készülő nemzetek gyűrűjében, ha kiakartuk kerülni a fojtogató

szorítást és biztosítani a magyarság számára az őt megillető helyet a nemzetek között - melynek adóját geopolitikai helyzetéből fakadó kötelességeinek évszázadokon keresztül mindig habozás nélkül és felkészültségének, erejének latbavetésével hálára nem gondolva rótta le a nyugati nemzetek művelődhetésének biztosításáért - szükséges volt a nemzet minden szellemi, erkölcsi, anyagi, gazdasági, politikai erőforrását összhangba hozni, teljesítő képességének maximumára fokozni.

Ennek a szükségszerűségnek egyebek közt következménye lett a honvédelemnek új alapokra helyezése, a kor követelményeinek megfelelő átszervezése.

Az idevonatkozólag alkotott 1939:II.t.c. messzemenő rendelkezéseket tartalmaz a nemzet katonai erejének fokozása érdekében.

Bár részletesen csak a büntető rendelkezések ismertetése célom, mégis bevezetés-képen szük-

ségesnek tartom legalább az újabb fontosabb általános rendelkezések érintését. Szükséges ez annál is inkább, mert a büntető rendelkezések csoportosításánál ezt vette a törvény szempontul.

A honvédelmi kötelezettaég négy részre tagozódik: magában foglalja a leventekötelezettséget, a hadkötelezettséget, a honvédelmi szolgáltatások kötelezettségét és a légvédelmi kötelezettséget.

A büntető rendelkezések tekintetében külön csoportot képez:

A./ A leventekötelezettséggel összefüggő bűncselekmények;

B./ A hadkötelezettséggel összefüggő bűncselekmények;

C./ A honvédelmi munkakötelezettséggel és a légvédelmi kötelezettséggel összefüggő bűncselekmények;

D./ A honvédelemmel összefüggő hivatali bűncselekmények;

E./ A honvédelem érdekét veszélyeztető egyéb cselekmények;

F./ Közveszélyű bűncselekményekre vonatkozó rendelkezések;

G./ Közös büntető rendelkezések csoportja.

A./ A leventekötelezettséggel összefüggő bűncselekmények.

A leventeképzés, amely a törvény szavai szerint a magyar ifijuság nevelésének is egyik eszköze, azt célozza, hogy az ifijuságot a magyar hagyományos katonai erényekben való nevelés útján a haza védelmének magasztos feladataira testben és lélekben előkészítse. Leventeköteles minden magyar állampolgár ifiju annak az évnek szeptember hó 1. napjától, amelyben 12.-ik életévét betölti, mindaddig, amig tényleges katonai szolgálatát meg nem kezdi. Ez általában a 23.-ik életév elérésével bekövetkezik.

A törvény szigorú rendelkezéseivel gondos-

kodik a leventekötelesség pontos teljesítéséről.

Ha a leventeköteles a hatósági orvosi vizsgálaton nem jelenik meg és elmaradását alapos okkal ki nem menti, vagy a leventeképzésen, illetve gyakorlaton nem jelenik meg és elmaradását alapos okkal ki nem menti, kihágást követ el, melynek büntetése két hónapig terjedhető elzárás. Ha a leventeköteles 18. évnél fiatalabb, cselekménye nem esik e rendelkezés alá; s emiatt csak házi, iskolai vagy fegyelmi fenytáással súlytandó.

Kihágást követ el a leventeköteles, ha a leventeképzésben közreműködő személlyel szemben szándékosan tiszteletlenül viselkedik, vagy a leventeképzés körében kapott parancsnak szándékosan nem engedelmeskedik, feltéve, hogy ilyen magatartás miatt már legsúlyosabb fegyelmi fenytást állott ki. Büntetése ugyancsak két hónapig terjedhető elzárás.

/ 171.§./

Ha a leventeköteles törvényes képviselője

/ atyja, gyámja /, szállásadója, illetőleg munka, vagy szolgálatadója a leventekötelest kötelezettségének teljesítésében szándékosan megakadályozza, kötelezettségének teljesítése miatt hátránnyal súlytja, vagy alkalmazásából elbocsájtja, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

Kihágás miatt pénzbüntetéssel büntetendők a fent nevezettek, ha: megszegik a leventeköteles bejelentésére és nyilvántartására vonatkozó rendelkezést, vagy elmulasztják a leventekötelesnek a házfegyelem eszközeivel kötelességének teljesítésére szorítását / 172.§./.

A 174.§. a leventekötelezettség kijátszására vonatkozólag következő büntető rendelkezéseket tartalmazza: a leventeköteles ha fondorlattal kivonja magát a leventekötelezettségalól, vagy a leventeképzés alól való szabadulás céljából külföldre távozik, vétséget követ el és egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

Aki a leventeintézmény ellen gyűlöletre izgat, vagy a leventeképzésben közreműködő személynek alakilag és tartalmilag egyaránt törvényes rendelkezése ellen engedetlensére hiv fel, vétséget követ el és két évig terjedhető fogházzal büntetendő. E rendelkezés az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921: III.t.c. 6.§.-át egészíti ki.

A leventeintézmény ellen elkövetett rágalmazás, vagy becsületsértés vétsége a felhatalmazásra üldözendő bűncselekmények kategóriájába tartozik. A felhatalmazást a honvédelmi miniszter adja meg.

B./ A hadkötelezettséggel összefüggő bűncselekmények!

Minden magyar állampolgár hadkötelezettség alá esik, annak az évnek január hó 1. napjától, melyben 18. életévét betölti és hadkötelezettsége annak az évnek december hó 31. napjáig tart, amelyben a 60. életévét betölti. A hadkötelezettség magában foglalja az állítási kötelezettséget és a szolgálati kötelezettséget.

A hadkötelezettséggel összefüggőleg az állampolgárokat bejelentési, jelentkezési és megjelenési kötelesség is terheli, melyeknek elmulasztása kihágást képez s amennyiben a cselekmény súlyosabb

büntető rendelkezés, vagy katonai fegyelmi fenytés / 224.§. / alá nem esik, két hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

A cselekmény vétség, ha a tettes abból a célból követi el, hogy állítási kötelezettségét kikerülje s ennek büntetése egy évig terjedhető fogház; vagy ha a cselekmény ugyanebből a célból háboru idején követi el, ebben az esetben a büntetés két évig terjedhető fogház.

Az a hadköteles, aki az ország területét engedély nélkül elhagyja, vagy a kapott engedély korlátait túllépi, vétséget követ el, melynek büntetése két évig terjedhető fogház. / 178.§.1.bek. /

Az előbbi bekezdésben meghatározott cselekmény büntetett képez és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha a cselekmény célja a katonai szolgálatra való behívás meggyújtása volt, vagy ha háboru idején az állítási kötelezettség kikerülése céljából követik el.

Szigoru rendelkezéseket tartamaz a törvény azokra az esetekre, amikor a hadkötelezettséget a testi épség megsértésével / 179.§. / vagy fondorlat-
tal / 180.§. / játszáki ki. Nevezetesen:

Vétség miatt öt évig terjedhető fogházzal, háboru idején pedig büntett miatt öt évig terjedhe-

tő bürtönnel büntetendő, aki :

1./ magát megcsonkítja, vagy más által megcsonkíttatja, vagy egészségét megrongáltatja, avagy más által megrongáltatja abból a célból, hogy a hadkötelezettség teljesítésére alkalmatlanná váljék;

2./ hadkötelest ugyanebből a célból megcsonkít, vagy egészségét megrongálja,

Ha a 2.-ik pontban meghatározott cselekményt üzletszerűen követik el, büntetése öt évig terjedhető börtönnel, háboru idején pedig - amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezések alá nem esik - tíz évig terjedhető fegyház.

Ha valaki fondorlatot használ abból a célból, hogy a hadkötelezettség teljesítése alól magát kivonja, vagy mást kivonjon, vétség miatt öt évig terjedhető fegyházzal, háboru idején pedig büntetett miatt öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Ha valaki a hadkötelezettség teljesítése alól mást ^{fondorlattal} üzletszerűen von ki, cselekménye öt évig terjedhető börtönnel, háboru idején pedig - amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik - tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

A hadköteles, ha a katonai szolgálatra való behívásnak szándékosan, akár gondatlanságból nem en-

gedelmeskedett, vétséget követ el, melynek büntetése két évig terjedhető fogház. Ha pedig a szándékos mulasztás nyolc napnál tovább tartott, a cselekmény büntett és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Az, aki a behívóparancs iránti engedetlenségre eredménytelenül csábit, vétség miatt két évig terjedhető fogházzal, ha pedig a csábitónak az volt a szándéka, hogy a mulasztás nyolc napnál tovább tartson, büntett miatt öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Vétséget követ el és két évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki fondorlatot használ abból a célból, hogy önmaga, vagy más a hadkötelezettségre vonatkozó kedvezményben / pl. papok, öröklött mezei gazdaságok birtokosai, családfenntartók, több katonát adó családok részére a törvényben biztosított kedvezményben / jogosulatlanul részesüljön, vagy jogosulatlanul fölös-számuként kiválasztassék. A cselekmény háboru idején elkövetve büntet képez és büntetése három évig terjedhető börtön.

A tényleges állományba tartozó személyeknek; a besorozott, de még be nem vonult ujoncnak kivéve a mozgósítás esetát, vagy háboru idejét; a felülvizsgálati uton tartósan szabadságoltak közül

azoknak, akik még tényleges szolgálati kötelezettség alatt állanak; a helyi alkalmazásra előjegyzett nyugállományú tiszteknek, lelkészeknek és tisztviselőknek; és a katonai rokkantházak helyi ellátásában részesülő személyeknek a házasságkötéséhez nősülési engedély szükséges. Az, aki az engedély elnyerése nélkül, vagy a jelen törvény alapján kibocsátott rendeletben foglalt tilalom ellenére nősül - amennyiben cselekménye súlyosabb rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetettetik.

Ugyanezzel a büntetéssel súlytja a törvény azt a polgári tisztviselőt, aki a jelen törvényben foglalt nősülési tilalomról tudva a házasság megkötésénél közreműködik. Ha a polgári tisztviselő e kihágást gondatlanságból követi el, pénzbüntetéssel büntetendő.

C./ A honvédelmi munkakötelezettséggel és a légvédelmi kötelezettséggel összefüggő bűncselekmények.

A honvédelmi munkakötelezettséget a törvény a következő-képen konstituálja: Nemre való tekintet nélkül minden olyan személy, aki 14. életévét betöltötte és 70. életévét túl nem haladta, köteles arra, hogy a honvédelem érdekében testi és

szellemi képességének megfelelő munkát végezzen. Általában mindenkit ott, és olyan alkalmazásban kell foglalkoztatni, ahol testi és szellemi erejét, képességeit a honvédelem érdekében legjobban tudja értékesíteni.

Mindazoknak, akik honvédelmi munkakötelezettség alatt állanak, személyes légvédelmi szolgálatra is kötelesek. A honvédelmi munkakötelezettség és a személyes légvédelmi kötelezettség alatt álló személy - amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő - ha e kötelezettségén alapuló igénybevételi felhívásnak / kirendelésnek / nem engedelmeskedik, feltéve, hogy mulasztását alapos okkal ki nem menti; aki mást az előbbi cselekmény elkövetésére eredménytelenül csábít, szintén kihágást követ el, melynek büntetése az előbbivel azonos. / 184.§.1.bek. /

A cselekmény vétség és büntetése egy évig terjedhető fogház, ha azt két vagy több a honvédelmi munkakötelezettség, vagy a személyes légvédelmi kötelezettség alatt álló személy összebeszélés folytán követi el. / 184.§.2.bek. /

A 184.§. 1. bekezdésében meghatározott bűncselekmény háboru idején vétséget képez, és egy é-

vig terjedhető fogházzal, a 2.bekezdésben meghatá-
rotott cselekmény pedig büntetés három évig ter-
jedhető börtönnel büntetendő.

Vétség miatt két évig terjedhető fogházzal,
háboru idején pedig ^{büntetés miatt} három évig terjedhető börtön-
nel büntetendő, aki magát megcsonkítja, vagy más
által megcsonkíttatja, vagy egészségét megrongálja,
avagy más által megrongáltatja abból a célból, hogy
a honvédelmi munkakötelezettség, illetőleg a szemé-
lyes légvédelmi kötelezettség teljesítésére alkal-
matlanná válják; továbbá az, aki honvédelmi köze-
lezettség, illetőleg személyes légvédelmi kötele-
zettség alatt álló személyt ugyan ebből a célból
megcsonkít, vagy egészségét megrongálja. Ha pedig
valaki ezt üzletszerűen követi el, büntetése három
évig terjedhető börtön, háboru idején pedig, ameny-
nyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés
alá nem esik, öt évig terjedhető fegyház. / 185.§. /

A 185.§-ban tett megkülönböztetés szerint
az ott meghatározott büntetéssel büntetendő, aki
fondorlatot használ abból a célból, hogy a honvé-
delmi munkakötelezettség, illetőleg a személyes
légvédelmi kötelezettség teljesítése alól magát ki-
vonja, vagy mást kivonjon.

A honvédelmi munkára,illetőleg személyes

légvédelmi szolgálatra igénybe-vett személy aki beosztását, vagy rendeltetési helyét önkényesen elhagyja, vagy onnan önkényesen távol marad, amennyiben a cselekmény súlyosabb bűncselekményt nem képez, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő. / 187.§.1.bek. /

A cselekmény vétség, ha azt két vagy több személy összebeszélés folytán követi el. Büntetési tétel ez esetben két évig terjedhető fogház.

Háboru idején az 1. bekezdésben foglalt cselekmény egy évig terjedhető fogházzal büntetendő vétség, összebeszélés esetén pedig büntett, és három évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Ha pedig a 187.§.-ban meghatározott cselekmény elkövetésére a honvédelem érdekében súlyos hátrány származott, vagy olyan személy követi el, akinek vonatkozó kötelezettségét a hadrakelt seregnél kell teljesíteni, s a cselekmény háboru idején követtetik el, a cselekmény mindkét esetben büntettként minősül és büntetése öt évig terjedhető börtön, illetve öt évig terjedhető fegyház.

Aki alkalmazottját honvédelmi munkakötelezettségének illetőleg személyes légvédelmi kötelezettségének teljesítésében szándékosan megakadályozza, kötelezettségének teljesítése miatt hátránnyal

sulytja, vagy alkalmazásából elbocsájtja, ha a cselekmény súlyosabb rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, melynek büntetése két hónapig terjedhető elzárás.

Kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő, az, aki az óvóhely elkészítéséről és felszereléséről, a padlástér éghető anyagának tűzmentesítéséről és a házi légvédelmi őrség felszereléséről, amennyiben ez a kötelezettség a 137.§. értelmében terheli, a hatóság által meghatározott idő alatt nem gondoskodott.

Vétség miatt két évig terjedhető fogházzal büntetendő az előző bekezdésben említett személy, ha a légvédelemmel kapcsolatos közérde^skő berendezés létesítését, légvédelmi eszköz elhelyezését, ilyen berendezés, illetőleg eszköz létesítésének, vagy elhelyezésének, avagy ingatlan légvédelmi célra igénybevételeének előkészítését a hatóság rendelkezése ellenére akadályozza.

Aki légitámadás, vagy ennek közvetlen veszélye idején akár szándékosan, akár gondatlanságból megszegi a támadásnak vagy hatásának elhárítása végett kiadott hatósági rendelkezést, vétséget követ el és öt évig terjedhető fogházzal büntetendő.

A szándékosan elkövetett ilyen cselekmény büntetett, ha a cselekményből az állam érdekének súlyos sérelem, halál, súlyos testi sértés, vagy nagy anyagi kár származott és a tettes ezt az eredmény előre láthatta. Büntetése tizenöt évig terjedhető fegyház. Ha pedig a tettes szándéka a beállott eredményre irányult / a célzatosság esete /, a büntetés súlyos testi sértés, vagy nagy anyagi kár bekövetkezése esetében életfogytig tartó fegyház, haláleset, vagy az államérdek súlyos sérelmének bekövetkezése esetében halál.

D./ A honvédelemmel összefüggő hivatali bűncselekmények.

A honvédelemről szóló törvény a közhivatalnokok büntetőjogi felelősségét kiterjeszti.

A hadviselés érdekei ellen elkövetett bűncselekmények, különösen a hadiszállítások körül elkövetett visszaélések megtorlásáról szóló 1915: XIX. t.c. rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából háboru idején a közhivatalnokoknak az 1915: XIX. t.c. 7.§.-a 1.bekezdésében megjelölt kötelességével egy tekintet alá esik az a kötelesség is, amely a közhivatalnokot a hádkötelesek valamint a honvédelmi munkakötelezettség és a személyes légvédelmi kötelezettség alatt álló személyek és a dologi hon-

védelmi szolgálatok nyilvántartása ellenőrzése és igénybevétele, továbbá a lakosság ellátása vagy segélyezése körül terheli. Ha a kötelességét szándékosan nem teljesíti, vagy szándékosan nem megfelelően teljesíti, vétséget követ el, melynek büntetése tiz évig terjedhető fegyház / 1915:XIX. öt évig terjedhető fogház /; a büntetés életfogytig terjedhető fegyház, ha a cselekmény folytán a honvédelem érdekének súlyos sérelmé következett be; ha pedig a cselekmény következtében halál esett elő, és azt a cselekmény elkövetője előre láthatta, a büntetés halál.

Ha a közhivatalnok a cselekményt akár az ő részére, akár beleegyezésével más részére adott vagy ígért ajándékért, jutalomért, vagy egyéb előnyért követte el, a cselekmény büntetése tiz évtől tizenöt évig terjedhető fegyház, ha azt a közhivatalnok háboru idején a fegyveres erő, vagy a lakosság ellátására szánt készlet tekintetében követi el; ha pedig a cselekmény folytán háboru idején a honvédelem érdekének súlyos sérelme következik be a büntetés halál. A törvény a 1915:XIX t.c. 7 és 8.§.-ának 2. bekezdését hatálytalanítja.

A hivatali sikasztás / Btk. 462. és 463. §. / büntetettének büntetése tiz évtől tizenöt évig

terjedhető fegyház, ha azt háboru idején fegyveres erő céljára szolgáló vagy a lakosság ellátására vagy segélyezésére szánt készlet tekintetében követik el; a büntetés életfogytig tartó fegyház, ha a cselekményt háboru idején követik el és ennek következtében a honvédelem érdekének súlyos sérelme következett be.

A hivatali kötelesség megtagadása / Btk. 48o.§. / büntett és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha a honvédelemmel összefüggő kötelesség tekintetében, vagy háboru idején követi el. Ha a cselekményt összebeszélés útján két vagy több közhivatalnok követi el, a büntetés öt évig terjedhető fegyház, feltéve ha a cselekményt a honvédelemmel összefüggő kötelesség tekintetében, vagy háboru idején követik el.

Hivatali titok megsértése címén vétség miatt öt évig terjedhető fogházzal büntetendő a közhivatalnok, ha a törvényben előírt összeírás, adatgyűjtés, vagy leltározás adatait, avagy a törvényen alapuló ellenőrzés során postaküldemény, távirat, távbeszélgetés, vagy egyéb közlemény tartalmát illetéktelen személlyel közli, illetéktelenül közli, vagy saját céljára illetéktelenül felhasználja.

Öt évig terjedhető fogházzal büntetendő az

a közhivatalnok is, aki az előbb említett valamely adatnak, vagy közleménynek jogtalanul birtokába helyezkedik, vagy az ilyen módon szerzett adatot, illetőleg közleményt mással közli, közzéteszi, vagy saját céljára felhasználja.

A magyar királyi honvédség tényleges szolgálatot teljesítő minden tagja a jelen törvényből folyó szolgálati kötelességével összefüggő bűncselekmény tekintetében, valamint a honvédelemmel összefüggő hivatali bűncselekmények tekintetében közhivatalnoknak tekintendő.

E./ A honvédelem érdekét veszélyeztető egyéb cselekmények.

A honvédelem ellen irányuló izgatás vétségét követi el, aki a jelen törvény ellen vagy a hatóságnak a jelen törvény alapján kiadott rendelete, illetőleg ennek alapján alakilag és tartalmilag egyaránt törvényes intézkedése ellen izgat, vagy engedetlenségre hiv fel. A vétség büntetése két évig terjedhető fogház.

Büntett a cselekmény, ha azt háboru idején követik el. Büntetése öt évig terjedhető börtön. Ha pedig a cselekmény a honvédelem érdekének súlyos sérelmével járt, a büntetés tíz évig terjedhető fegyház.

Vétséget követ el és két évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki a kivételes hatalom alapján tett intézkedés ellenére népgyűlést, felvonulást, körmenetet, vagy más gyülekezetet szervez, összehív, vezet, vagy azon felszólal.

Aki a kivételes hatalom alapján tett intézkedés ellenére akár szándékosa, akár gondatlanságból olyan sajtóterméket nyomtat ki, terjeszt, vagy terjesztet, amelynek kinyomatására vagy terjesztésére az illetékes hatóság engedélyt nem adott, vagy amelynek terjesztését megtiltotta, avagy aki egyébként eltiltott időszakos lapot kiad, kinyomat terjeszt, vagy behoz, vétséget követ el, mely két évig terjedhető fogházzal büntetendő.

Ha a sajtótermék tartalma büntett, vétség, vagy kihágás tényálladékat foglalja magában, az előbbi bekezdés rendelkezése nem érinti sem a szerzőnek, szerkesztőnek, kiadónak vagy a nyomda -, avagy más többszörösítő vállalat tulajdonosának sajtójogi, sem pedig a terjesztőnek, vagy másnak köztvényi felelőségét.

Aki a magyar államnak, vagy szövetségesének haerejével, vagy velük közösen működő haderővel vagy a honvédelmi előkészületekkel összefüggő - katonai titkot nem tartalmazó - közleményt a 226.§.

alapján kibocsátott tilalom ellenére sajtó útján közléses, vétséget követ el, és öt évig terjedhető fogsággal büntetendő.

Vétséget követ el, aki :

1./ Engedély nélkül rádió adó- / adó-vevő / készüléket, vagy berendezést létesít, vagy tart üzemben. Háboru idején a cselekmény büntett.

2./ Híradásra / hírközlítésre/alkalmas állatot tilalom ellenére tart, vagy hírközlítésre felhasznál.

Az 1.alatti vétség valamint a 2.alatti vétség büntetése két évig terjedhető fogság. Az 1.alatti büntetetté pedig öt évig terjedhető börtön.

A rádióval és híradásra / hírközlítésre /alkalmas állatokkal elkövetett visszaélések esetében elkövetésnek van helye akkor is, ha a bűnvádi eljárást senki ellen sem lehet megindítani.

Aki iparilag értékesíthető és a hadviselés szempontjából értékes találmányt engedély nélkül szabadalmaztatás, vagy más oltalom megszerzése végett külföldön bejelent, vagy akár bel, akár külföldön bármilyen módon értékesít, vagy nyilvánosságra hoz, vétséget követ és két évig terjedhető fogsággal büntetendő.

Háboru idején, amennyiben súlyosabb büntető

rendelkezés alá nem esik, a cselekmény büntett. Ez esetben a büntetés öt évig terjedhető börtön. Ha a találmány közzététele vagy értékesítése a honvédelmet, vagy általában az állam biztonságát veszélyezteti, a cselekmény büntettet képez és öt évtől tiz évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

Az említett találmány kikémlelése a katonai titok kikémlelésére vonatkozó rendelkezések szerint esik büntetés alá. / 201.§. /

Vétséget követ el, az ugynevezett hadiüzem ipartelep, vagy egyéb vállalat birtokosa, ha :

a minisztérium azon rendeletének, hogy a m.kir. honvédség felszerelésére és ellátására szükséges cikkeket és anyagot a gyártásukra berendezett vállalat teljesítőképességének megfelelően meghatározott minőségben és mennyiségben valamint megfelelően megszabott áron előállítson és szállítson, illetve hogy üzemét működésben tartsa és meghatározott módon és meghatározott fogyasztók szükségleteinek kielégítésére folytassa, vagy a személye zette együtt használatra átengedje, nem tesz eleget, vagy nem megfelelően tesz eleget; vagy ha

üzemében idegen állampolgárt a honvédelmi miniszter engedélye nélkül alkalmaz.

A 107.§. 7-ik bekezdése értelmében a minisz-

térium, vagy az általa felhatalmazott miniszter az ott részletesen felsorolt feltételek mellett elrendelheti a hadiüzemhez tartozó ingatlanok, berendezések s anyagkészletek kisajátítását. ^{Az aki} a kisajátítás céljából leltárba felvett ingatlant, berendezési tárgyat, vagy anyagkészletet az illetékes miniszter engedélye nélkül elidegenít, vagy megrongál, megsemmisít, elrejt, avagy a kisajátítás elől egyéb módon elvon, vétséget követ el.

Az üzem, ipartelep, vagy egyéb vállalat birtokosa, ha az üzemének működésben tartása, illetőleg előkészületi intézkedések megtétele tekintetében megállapított kötelességét / 108.§. / nem teljesíti, vagy nem megfelelően teljesíti, szintén vétséget követ el.

E vétségnek büntetése egy évig terjedhető fogház. Háboru idején azonban a cselekmény szándékos elkövetése büntett és öt évig terjedhető börtönnel, ha pedig abból a honvédelem érdekének súlyos hátrány származott, öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

Az üzem, ipartelep, vagy egyéb vállalat birtokosa ellen, azon az alapon, hogy a honvédség felszerelésére, ellátására szükséges cikkek előállítására és szállítására, továbbá üzemének műkö-

désben tartására, illetőleg az előkészületi intézkedések megtételére vonatkozó rendelkezéseknek nem tesz eleget, vagy nem megfelelően tesz eleget, eljárásnak csak azon esetben van helye, ha az erre a célra alakított döntőbiróság az illetékes miniszter megkeresésére megállapította, hogy a vállalat birtokosa a kötelezettség teljesítésére műszaki, pénzügyi és egyéb szükséges felkészültség szempontjából képes lett volna.

Aki vizet, gázt, vagy villamosságot szolgáltató közérdekű üzemnek, vagy a közönség életszükségletének ellátására a minisztérium rendeletében nélkülözhetetlennek nyilvánított más közérdekű üzemnek, nyilvános közlekedési üzemnek, vagy a honvédelem céljára dolgozó üzemnek, nyilvános kórháznak, vagy más nyilvános közegészségügyi intézménynek hivatás-szerű működését akár amunka vállalók kizárásával, akár a munka abbahagyásával, vagy a munkának tervszerűen lassu, hibás, vagy hi-

ányos végzésével, rongállással, vagy az üzemhez tartozó helyiségbe jogtalan behatolással, vagy ott tartózkodással, vagy más módon szándékosan megzavarja, büntetett követ el, és öt évig terjedhető börtönnel büntethető.

Ugyanigy büntetendő aki ilyen cselekményre izgat, vagy mást ilyen cselekmény elkövetésére felhív.

A kezdeményezőknél és vezetőknek büntetése tíz évig terjedhető fegyház, ha a cselekmény háboru idején, vagy előzetes összebeszélés következtében tömegesen követik el.

Tömeges munkamegszüntetésben, vagy a munkának tervszerűen lassú hibás, vagy hiányos végzésében való részvétellel elkövetett büntetendő cselekmény miatt a bűnvádi eljárás megindítását, vagy folytatását mellőzni lehet az olyan személlyel szemben, akinek a cselekményben csak alárendelt jelentőségű szerepe volt, s akiről fel lehet tenni,

hog az abban való részvételre csupán mások erőszakos fellépése, bujtogatása, vagy példája birta rá.

E rendelkezések mind a mezőgazdasági, mind az ipari, kereskedelmi vagy közlekedési üzemekre kiterjednek. Munkavállaló **alatt** az üzem minden alkalmazottját, mind a testi, mind a szellemi munkával foglalkozókat kell érteni.

Büntettet követ el, aki abból a célból, hogy a honvédelem érdekét sértse, valamely dolgot megrongál, rendeltetésszerű használatra alkalmatlanná tesz, vagy megsemmisít. Büntetése öt évig terjedhető börtön, hábori idején pedig tíz évig terjedhető fegyház.

A büntetés életfogytig terjedhető fegyház, ha a cselekmény folytán a honvédelemnek súlyos sérelme következett be; ha pedig a cselekmény egy, vagy több ember halálát okozta és azt a cselekmény elkövetője előre láthatta, a büntetés halál.

A katonai vezetővel szemben való engedet-

lenség vétségét követi el és egy évig terjedhető fegyházzal büntetendő az a polgári személy, aki törvény vagy munka teljesítésére köteles, ha a katonai vezető vagy a katonai vezető által megbízott személy rendelkezésének ellenszegül, utasítását nem teljesíti vagy nem megfelelően teljesíti.

Büntett a cselekmény és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, háboru idején pedig öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő, ha a cselekmény két vagy több személy összebeszélésének következtében követik el, vagy ha ahhoz a katonai vezető illetőleg az általa kijelölt személy tettelegesen bántalmazása járul.

Aki háboru idején olyan közszükségleti cikket illetőleg a hadviselés céljára szolgáló olyan segédeszközt vagy anyagot, amellyel a szabad rendelkezést a minisztérium korlátozta, jogellenesen felhasznál, elfogyaszt, elidegenít, megsemmisít vagy egyéb módon az igénybevétel elől elvon,

vétséget követ el, mely három évig terjedhető fogházzal büntetendő.

A cselekmény büntett és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha :

1./ nyereségvágyból vagy jogtalan vagyoni haszon szerzésére irányuló célzattal követik el, vagy:

2./ a jogellenesen elvont közszükségleti cikk, a hadviselés céljára szolgáló segédeszköz vagy anyag értéke kétezer pengőt meghalad.

A büntetés tíz évig terjedhető fegyház, ha:

1./ a cselekményt üzletszerűen követik el, vagy:

2./ a cselekmény a honvédelem érdekét súlyosan veszélyeztette.

Ha a jogellenesen elvont közszükségleti cikk, a hadviselés céljára szolgáló segédeszköz vagy anyag mennyisége nem haladja meg aránytalanul a cselekmény elkövetőjének házi szükségletét, a

cselekmény kihágást képez és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

A törvény a közveszélyű cselekmények büntetését szigorítja. Nevezetesen a távirda-rongálás büntetettét / Btk.439.§. / öt évig terjedhető börtönnel; ha pedig azt a távirdai alkalmazott követi el / Btk. 441.§. / két évig terjedhető fogházzal súlytja.

A törvénynek ezt a rendelkezését ennél fpgva alkalmazni kell az olyan cselekményekre is, amelyekre valamely törvény a Btk.439.vagy 441.§-ában megállapított büntető rendelkezéseket kiterjeszti.

A törvény azokat a büntető rendelkezéseket, amelyeket a büntető-törvények a vaspályának, gőz- vagy más hajónak vagy ezekhez tartozó tárgyaknak megrongálására megállapítanak, kiterjeszti a légi-járműveknek és az ezekhez tartozó tárgyaknak megrongálására is.

A Btk.-nak a hajósúlyestére vonatkozó 444. és 445.§-aiban foglalt büntető rendelkezései a légi járómű összezuzatásának szándékosan, illetőleg gondatlanságból való okozására is kiterjednek.

Légi járóműveknek tekintendő a katonai, az utasszállító a sport-, a hajtóerővel / motorral / felszerelt ugyyszintén a motornélküli vagy más repülőgépeket és léghajókat.

Ha ezt a büntettet háboru idején követik el és a cselekmény több ember életébe került vagy az ország védelmét, illetőleg biztonságát szolgáló műveletekre nagy hátránnyal járt vagy nagymennyiségű hadianyag pusztulását okozta, a büntetés halál.

Azok a büntető rendelkezések, amelyeket a büntető törvények a távirdák vagy tartozékaik meg rongálására, használhatóságuk félbeszakítására vagy gátlására megállapítanak, kiterjesztetnek a repülő biztonságát szolgáló, valamint a légvédelmi be-

rendezések, vagy tartozékaik megrongálására, használhatóságuk félbeszakítására vagy gátlására.

F./ Közös büntető rendelkezések.

I./ A kihágásokra vonatkozó rendelkezések.

A jelen törvényben meghatározott kihágás miatt kiszabható pénzbüntetés legmagasabb összege 8000 P; olyan esetben pedig, amikor megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a kihágás elkövetője a cselekménnyel illetéktelenül elért, 8000 P-nek a megállapított nyereség kétszerezésével felemelt összege.

A minisztérium, illetőleg az arra illetékes miniszter a jelen törvény alapján kibocsátott rendeletének, vagy a jelen törvény és az említett rendelet alapján tett hatósági rendelkezések megszegését kihágássá nyilváníthatja, s az ilyen kihágás büntetését a minisztérium két hónapi, háboru idején hat hónapig terjedhető elzárásban, a kihágás miatt kiszabható pénzbüntetés legmagasabb

összegét az előző bekezdésben foglaltak értelmében állapíthatja meg.

A jelen törvényben vagy az annak alapján kibocsátott rendeletben meghatározott kihágások tekintetében a minisztérium, illetőleg az arra illetékes miniszter az elkobzásra, valamint az elkobzott tárgynak és értékének hováfordítására nézve a fennálló szabályoktól is rendelkezhetik.

A jelen törvényben vagy annak alapján kibocsátott rendeletben meghatározott kihágás miatt kiszabott pénzbüntetés behajthatatlanság^{ának} esetére megállapított elzárásbüntetés leghosszabb tartama hat hónap, kihágások halmazata esetében pedig egy év.

A jelen törvényben vagy annak alapján kibocsátott rendeletben megállapított kihágás miatt a bünvádi eljárás egy év alatt, a kiszabott büntetés pedig két év alatt évül el.

A kihágást - az általános szabálytól elté-

rőleg - akkor is büntetni kell, ha külföldön követik el. Abban az esetben ^{is} ~~akkor is~~, ha az illető személy a magyar állam területén kívül elítéltetett, habár az ellene ott kiszabott büntetést kiállotta is, vagy ha m.kir. miniszter ellenjegyzése nélkül kegyelmeztetett meg. A kiállott büntetés mindazonáltal a meghatározandó büntetés megállapításánál a lehetőségig számításba veendő.

A jelen törvényben vagy az annak alapján kibocsátott rendeletben megállapított kihágások miatt - kivéve a tilos nősülés kihágását / 183.§. / - az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén a m. kir. rendőrségnek mint rendőri büntető-bíróságnak hatáskörébe tartozik.

A tilos nősüléssel kapcsolatos kihágások miatti eljárás a kir. járásbíróság hatáskörébe tartozik.

II./ Büntettekre és vétségekre vonatkozó rendelkezések.

Büntetettekre és vétségekre az alábbi közös rendelkezéseket tartamazza a törvény.

A kísérlet szabályai szerint büntetendő - kivéve a behívóparancs iránti engedetlenségre eredménytelenül csábítás esetén / 181.§.2.bek. / - aki mást a jelen törvényben meghatározott büntett vagy vétség elkövetésére rábirni törekszik, ha a törekvés sikertelen maradt.

Már ebből is következik, hogy a jelen törvényben meghatározott vétségek kísérlete is büntetendő, de ezt a törvény külön is hangsúlyozza.

A tárgyalt büntetettek és vétségek esetében hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is meg kell állapítani, külföldit az országból ki kell utasítani és a visszatéréstől örökre el kell tiltani, belföldit pedig abból a községből, ahol tartózkodása a honvédelem érdekeire veszélyes, akkor is ki lehet tiltani, ha az az elítéltnék illetőségi helye. Mind-

eddig törvényeink nem adtak ez utóbbira lehetőséget.

A jelen törvényben meghatározott büntett és jogtalan vagyoni haszonszerzés céljából avagy nyereségvágyból elkövetett véttség miatt a bíróság ítéletében az államkincstár javára belátása szerint megállapítandó összegig és az elítélt vagyoni viszonyaihoz mért, az elítélt egész vagyonának elkobzásáig terjedhető vagyoni elégtételt állapíthat meg. A vagyoni elégtétel a pénzbüntetéssel egy tekintet alá esik, azonban szabadsávesztésbüntetésre át nem változtatható.

Az említett büntettek vagy vétségek elkövetéséért, akár előzetesen, akár utólag kapott ajándékot vagy jutalmat a vagyoni elégtételre vonatkozó rendelkezés alkalmazására való tekintet nélkül el kell kobozni; ha az elkobzás nem foganatosítható, az elítéltet arra kell kötelezni, hogy a kapott értéknek vagy a juttatott vagyoni előnynek megfelelő összeget az államkincstárnak fizesse meg.

A 213.§.6. bekezdése utal a Btk.7.§-ában foglalt rendelkezésekre, melyeket a tárgyalta törvényben meghatározott büntetésekre és vétségekre is alkalmazni kell. Azt jelenti ez, hogy a tettes az 1939: II.t.c.-ben meghatározott büntett vagy vétség miatt eljárás alá vonandó és elítélendő akkor is, ha az illető személyt a magyar állam területén kívül a büntettért vagy vétségért már elítél-tetett, habár az ellene ott kiszabott büntetést ki-állotta is; vagyha a m.kir. miniszter ellenjegyzé-se nélkül kegyelmeztetett meg. A kiállott büntetés mindazonáltal a jelen törvény szerint meghatározan-dó büntetés megállapításánál a lehetőségig számi-tásba veendő.

A kísérletre, mellékbüntetésekre, külföl-dön való elítélés esetére vonatkozó rendelkezések / 213.§.1 - 6.bek. / nem alkalmazhatók a közveszé-lyű cselekmények büntetésének szigorítása / 208.§./ esetében, továbbá légijárműveknek és ezekhez tar-

tozó tárgyaknak / 209.§. /, a repülés biztonságát szolgáló / 210.§. / és légvédelmi / 211.§. / be-
rendezéseknek és tartozékaiknak megrongálása ese-
tében.

Mindazok a vétségek miatti eljárás, melye-
ket a jelen törvény konstituál, a kir. törvényszék
hatáskörébe tartozik. A behívó parancs iránt tanu-
sitott engedetlenség és erre csábítás cselekménye
miatt azonban az eljárás a katonai büntetőbirásko-
dás hatáskörébe tartozik.

Gondoskodik a törvény a benne foglalt bün-
tettek és vétségek gyors megtorlásáról s e célból
elrendeli, hogy a jelen törvénybe ütköző büntett-
re vagy vétségre vonatkozó ügyet soron kívül kell
elintézni.

III./ Egyéb közös büntető rendelkezések.

A jogi személyek szerveinek büntető-jogi
felelősségéről a 214.§. rendelkezik, Ha a jelen tör-
vény illetőleg a jelen törvényen alapuló rendelet,

vagy hatósági intézkedés értelmében jogi személyt terhel olyan kötelezettség, amelynek megszegését jogszabály bűncselekménnyé nyilvánítja, azt kell tettesnek / részesnek / tekinteni, akinek határozata, intézkedése vagy egyéb tevékenysége a kötelezettség megszegését eredményezte; muabsztásból származó bűncselekmény esetében pedig az tartozik büntetőszogi felelősséggel, akinek kötelessége lett volna az elmulasztott kötelezettség teljesítésére irányuló határozás, intézkedés vagy egyéb tevékenység.

Az általámostól eltérő, különös szabályok vonatkoznak az elévülés kezdetére. némely, a jelen törvényben meghatározott bűncselekmény esetében. Igy : a bejelentési, jelentkezési és megjelenési kötelesség elmulasztása / 177.§. / esetében az elévülés annak az évnek az utolsó napjával kezdődik, amelyben a bejelentési, jelentkezési, vagy megjelenési kötelesség teljesítését elmulasztották; a

külföldön való tiltott tartózkodás, az ország területének tiltott elhagyása, behívás meghiusítása / 178.§. /, hadkötelezettség kijátszása testi épség megsértésével / 179.§. / vagy fongorlattel / 180.§. /, továbbá behívó parancs iránt tanusított engedetlenség és erre csábítás / 181.§. / esetében az elévülés mind a hadkötelesre, mind ennek tettes társára vagy részesére a hadkötelezettség teljesítése megkezdésének vagy e kötelezettség megszűnésének napján veszi kezdetét; a tilos nősülés kihágásának / 183.§. 1.bek. / esetében az elévülés azon a napon kezdődik, amelyen a hadköteles a nősülési tilalom hatálya alól mentesül, illetőleg házassága megszűnik.

A hadköteles elítélésének az alábbi jogkövetkezményei vannak:

1./ kizárás a fölösszámuként kiválasztásból a bejelentési, jelentkezési, és megjelenési kötelesség elmulasztása / 177.§. /, a külföldön való

tiltott tartózkodás, az ország területének tiltott elhagyása, behívás meghiusítása / 178.§. /, hadkötelezettség kijátszása testi épség megsértésével / 179.§. /, vagy fondorlattal / 180.§. / és kedvezmények fondorlatos kieszközlése / 182.§. / esetében;

2./ a rendes tényleges szolgálati kötelezettségnek egy évvel való meghosszabítása:

a./ az állítási kötelezettség kikerülése céljából elkövetett bejelentési, jelentkezési vagy megjelenési kötelezettség elmulasztása és külföldön való tiltott tartózkodás az ország területének tiltott elhagyása, behívás meghiusítása miatt törént elítélés esetében, kivéve, ha a tettes az ujoncállításra / felülvizsgálatra / utólag önként jelentkezett;

b./ a hadkötelezettségnek fondorlattal törént kijátszása esetében ha a tettes a cselekményt az ujoncállítás előtt, vagy a tényleges szolgálat

vagy az első katonai kiképzés megkezdésére megállapított nap előtt követte el, amennyiben a törvényes szolgálatkötelezettség alól akarta magát kivonni, kivéve, ha a hadkötelezettség fondorlatos megszakításának abbahagyásával az ujoncállításra / felülvizsgálatra / vagy a szolgálat teljesítésére utólag önként jelentkezett;

c./ a hadkötelezettségnek testi épség megsértésével való kijátszása esetében, ha a tettes a cselekményt az ujoncállítás előtt vagy a tényleg^s szolgálat vagy az első katonai kiképzés megkezdésére megállapított nap előtt követte el, és a honvédségnél teljesítendő bármely szolgálat teljesítésére még alkalmas;

3./ A tartalékos tiszti / tisz^tviselői / kiképzésre jelentkezésből való kizárás bejelentségi, jelentkezési és megjelenési köteleesség elmulasztása / 177.§. /, külföldön való tiltott tartózkodás, az ország területének tiltott elhagyása, behívás

meghiúsítása / 178.§. /, hadkötelezettség kijátszása testi épség megsértésével / 179.§. / vagy fondorlattel / 180.§. / és kedvezmények fondorlatos kieszközlése miatt történt elítélés esetében, de csak akkor, ha a cselekmény büntett vagy szándékos véteég.

Az 1. és 2. alatti rendelkezéseket csak arra a hadkötelesre lehet alkalmazni, aki a cselekményt saját hadkötelezettségének sérelmére követte el.

A 2. alatti a./ és b./ pont alá eső jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében a büntetőbírói ítéletet kell alapul venni.

Ha az elítélt ténylegész szolgálata alatt kifogástalan magaviseletet tanusít, a honvédelmi miniszter a szolgálati kötelezettségnek egy évvel való meghosszabítását / 2. pont / egészben vagy részben elengedheti.

A honvédelem érdekének lehető megóvását az

zal is biztosítani igyekszik a törvény, hogy eltölt-
ja a bünvádi perrendtartásról szóló 1896:XXXIII.t-
c.294.§-ának, ugyszintén a honvédség katonai per-
rendtartásáról szóló 1912:XXXIII.t.c.260.§-ának
alkalmazását abban az esetben, ha a jelen törvény
alá eső büncselekmény miatt indított bünvádi el-
járásban a bíróság a főtárgyaláson a nyilvánossá-
got azért zárja ki, mert a tárgyalás adatainak
vagy a tárgyaláson történt eseménynak nyilvánosság-
ra jutása a honvédelem érdekét sértené.

A törvény a pénzbüntetés hovafordítását
illetőleg a következőket rendeli:

Közigazgatási hatóságnak a jelen törvény-
be vagy annak alapján kibocsátott rendelebe ütkö-
ző kihágás miatt kiszabott ítélete következtében
befolyó pénzbüntetés hovafordítása tekintetében
az 1901:XX.t.c. 23.§-ának illetőleg az 1938:XII.
t.c. 37.§-ának rendelkezései irányadók. A pénzbün-
tetésből a községnek kijáró rész azt a községet

illeti, amelynek a területén a kihágást elkövették. Ha a kihágás elkövetésének helye nem állapítható meg, vagy a kihágást külföldön követték el, az egész pénzbüntetés az államkincstárt illeti. Egyebekben az 1901: XX.t.c. 23.§-a, illetőleg az 1938: XII.t.c. 37.§-a irányadó.

A polgári bíróságnak a jelen törvény értelmében meghozott ítéletei alapján befolyó pénzbüntetéseket a honvédelmi tárca keretében kell elszámolni.

Katonai bíróság által a jelen törvény rendelkezései alapján kiszabott pénzbüntetés hovaforditására nézve az 1930: II.t.c. 9.§-ának rendelkezései irányadók.

A 219.§. biztosítja a minisztérium részére a háboru idejére szóló büntető jogszabályok alkalmazásának kiterjesztésére vonatkozó jogot. Elrendelheti ugyaníis a minisztérium, hogy a jelen törvénynek és jogszabályoknak egyes vagy összes

olyan büntető rendelkezései, amelyek háboru idejére szólnak, abban az esetben is alkalmaztassanak, ha a büntetendő cselekményt háboru idején kívül, de az országot közvetlenül fenyegető háborus veszély alatt követik el.

A minisztérium - a 36 tagu országos bizottságnak haladéktalanul bemutatandó - rendeletben határozza meg és teszi közzé azt a napot, amelyen az ilyen rendelkezések alkalmazása kezdődik és végződik.

A 22o. §. 1. bekezdése modositja a honvédség katonai bünvádi perrendtartásáról szóló 1912: XXXIII. t. c. 11. §.-át azzal, hogy a benne felsorolt személyek valamennyi büncselekmény miatt - ideértve a jövedéki kihágásokat is - a honvéd büntető-bíráskodás alatt állanak.

Az 1912: XXXIII. t. c. 13. §.-át azzal a rendelkezéssel egészíti ki a 22o. §. 2. bekezdése, hogy nem tényleges katonai személyek a lövészkötelezett-

ség teljesítésének ideje alatt elkövetett katonai bűncselekmény miatt is a honvéd büntetőbiráskodás alatt állanak.

A tényleges katonai személyt a rendőri büntetőbiróság hatáskörébe utalt kihágás miatt fegyelmi uton bünteti meg a katonai hatóság, feltéve, ha a fegyelmi uton való megtorlás kielégítőnek mutatkozik és nincs szükség olyan intézkedésre, mely az adott esetben csak büntető ítéletben mondható ki.

Katonai büntetőbiráskodás alá tartozik az a személy is, aki a fegyveres erő mozgósított / hadi állományra kiegészített / csapatainak / parancsnokságainak, hatóságainak, intézeteinek / kíséretéhez tartozik, vagy aki akár törvény, akár szerződés alapján katonai vezetés alatt teljesít valamely szolgálatot vagy munkát, ugyyszintén a különleges légvédelmi szolgálatra akár tövényes kötelezettség, akár önkéntes jelentkezés útján igénybe-

vett személy, de csak az e viszony tartama alatt elkövetett bűncselekmények miatt.

Fontos rendelkezéseket tartalmaz a törvény a rögtönbíráskodás tekintetében is.

A rögtönbíráskodásnak csak előzetes kihirdetés után lehet helye.

A rögtönbíráskodás elrendelésének joga a minisztérium hatáskörébe tartozik. A minisztérium abban az esetben, ha az ország épségének vagy belső rendjének megóvása végett elrettentő példaadás szükséges, a rögtönbíráskodást mind a polgári, mind a katonai büntetőbíráskodás körében az egész országra vagy egy részére rendelettel bármely büntetttre elrendelhető.

A rögtönbíráskodás elrendelése esetében az ez alá tartozó büntetetteket a rögtönbíráskodás körében továbbra is halállal lehet büntetni.

Mihelyt a rögtönbíráskodás elrendelésének oka megszűnt, főleg, ha a halálbüntetésnek egy vagy

több bűnösön foganatosított végrehajtásával az elrettentő példa már megadatott, a rögtönbiráskodás megszüntetését azonnal ki kell mondani és minid ugyanolyan módon kell kihirdetni, miként a rögtönbiráskodás elrendelését.

A rögtönbiráskodás eljárási szabályait a minisztérium rendelettel állapítja meg.

A törvénynek a rögtönbiráskodásra vonatkozó §-a nem érinti a katonai rögtönbiráskodást illetőleg az 1912:XXXIII.t.c.-ben és az 1930:III.t.c.-ben foglalt rendelkezéseket.

Az 1939:II.t.c.büntető rendelkezéseinek szigorúsága, keménysége megerősíti bennünk annak a reménységnek a megvalósulásába vetett hitet, hogy a magyar állampolgárok tulnyomó többsége önként, kézséggel e büntető rendelkezések alkalmazásának alapot nem szolgáltatva - tesz eleget a honvédelmi - - szülegszentebb állampolgári - kötelességnek, amelyet mindenkinek az önfeláldozásig menő odaadással kell teljesítenie.

Használt munkák:

1939:II.t.c. a honvédelemről. Hivatalos
kiadás..Budapest. 1939.

Dr Isaák Gyula : Büntető törvénykönyv.
Budapest.1926. Grill kiadás.

